

Gospodarska Ljubljana pred 100 leti

Zanimive črtice v „Trgovskem tovarišu“ — Naše mesto
ima več po 100 let starih trvd

Ljubljana, 18. aprila.

Dr. Rudolf Andrejka se je še kot aktiven državni uradnik udejstvovan na knjižnem polju zlasti kot prevajalec naše pozicije v nemščini, bil je pa tudi med našimi najagilnejšimi delavci za tukški promet. Vedno je bil tudi zgodovino in v kratkem času se je povzel med najmarljivejše naše zgodovinarje in nam odkril prav mnogo zanimivega iz preteklosti našega kmeta in tudi meščana. Edini on je pričel raziskovali razmerje našega gospodarskega življenja v minih časih in je pravkar v Trgovskem tovarišu, ki ga vzorno urejuje g. Josip Kavčič, objavil: »Nekaj črtic iz gospodarskega življenja Ljubljana pred 100 leti.« Čeprav razprava obsegajo le 12 strani, je v njej zbral skoraj same nove podrobnosti iz razvoja ljubljanske obrti, trgovino in tudi industrije ter nam tako podal prav nazorino in poučno sliko o temeljih našega sedanjega gospodarskega življenja. Ker je razprava v današnjih časih težke krize gotovo aktualna za vse naše gospodarske kroge, obenem pa tudi zanimiva in poučna za vso našo javnost, zato opozarjam na njo s tem, da jo objavljamo vsaj v kratkih obrisih.

Cas pred sto leti pomeni važno razdobje za trgovsko in obrtniško Ljubljano kot prehod iz starih patronatnih razmer v novo dobo, ki so oznanjale zmagovali pohod gospodarskega liberalizma s svojo trgovsko in obrtniško svobodo, čedalje večji razvoj industrije, nove tehnične iznajdbe in zatek zeleniških zgradb. Tedaj je že več svet šel po cestah in po Savi, a že pred sto leti so ljubljanci bili ogromno veslo 1 milijona gold., da bi se zelenica dotaknila tudi Ljubljane. Leta 1889. je bila končno odobrena zeleniška trasa Dunaj—Grade—Ljubljana—Trst. Razvijati se je jela tudi evropska industrija in Ressel je izumil ladijski vijak, da je bila že leta 1888. ustanovljena velika paroplovna družba Tržaškega Lloydja. Ljubljana, glavno mesto avstrijske Ilirije, križišče cesarskih cest in središče poštih zvez proti Trstu, prekladališče hrvatskega in banatskega žita, dosegla po Savi za Trst, se je razgibal. Tudi v njej so se jeli dosti močno pojavit gibalne sile moderne gospodarstva. Leta 1828. smo dobili v Kolodvorski ulici sladkorničnico, a ko je leta 1837. pogorela, so se zidali cukrarno na Poljanskem nasipu, na pogorišču pa je zgrastila predelnica v tkalnica za bombaž. Ljubljana je stala samo 17.000 prebivalcev in je imela lepo število 31 specijskih in 25 manufakturnih trgovin ter 15 zeleninjarjev. Se večjega pomembna je bilo 25 trgovin z deželnimi pridelki, ki so bile skoraj vse v slovenskih rokah. Trgovina z žitom je bila razvita tako izvirovno, kakor malo kje drugod in je slovela tudi v inozemstvu. Prav posebno je cesteva pred zeleninco tudi sprednica obrt, ki je zlasti skrbela za prevoz žita, mokre, hrastovih hladov, platne in sit proti Trstu. L. 1837. je bilo v našem mestu 12 specijskih ali prevoznih trgov, znamenit prevoznik je bil pa tudi Lenčič z Laverce, ki je prevažal blago na Barvasko.

Na pobido trgovca je l. 1834. Jakob Franc Mahr ustanovil po vsej Evropi sloveno privatno trgovsko šolo, ki je vzgajala najboljše jugoslovenske in špoli balkanske trgovce do prevrata. V teh lepih časih je seveda cvetela tudi gostilniška obrt in je bilo v malih Ljubljanih 154 veselih vinotöfev, 6 pivovarn, 7 kavarn in 6 hotelov. Znameniti so bili tudi ljubljanski barvarji, usnjariji in strojarji, slovela sta pa tudi milarji Svele in Strzelba, ki se je pa pisal po češko Střelba. Njegovo vnučku Rozo je vzel za ženo naš popularni Viktor Rohmann, ki je milarno opustil še 1892. in njen poslopje v Šiški l. 1921. prodal za frančiškansko cerkev in samostan v Šiški. Sedanjega Ogorjevčeve lončarsko obrt je tedaj vodil Melklenburščan Gley, med steklarji je bil pa najslavitejši Čeh Franz Žeska, ki so ga ljubljanci ponemčili v Žescha. Tudi Višnjevec Naglaš je že l. 1845. imel delavnico v Knežjem dvorcu in je sprva izdeloval pošne vozove. Prav tako sta pa že l. 1888. poslovala klesarska Podnik in Toman.

Ko so l. 1806. Franci odpovedali cene in je nastopila obrtna svoboda, so nastala obrtniška društva in smo dobili tudi pekovsko društvo, saj je bilo l. 1830. v našem mestu 18 pekov, in so bili skoraj sami Slovenci. Med njimi je bil najznamenitejši Peterme, praded senatorja dr. Ravnharja. Nad sto let je stara tudi Žužkova pekarija v Florijanski ulici, luksuzno pecivo je pa pričel peči Kaufmann, predhodnikata Schreya in mojstra Jaka Kavčiča. Tedaj so posebno sloveli tudi Šentpetrski mesarji, Cerne, Kozak in Dmnik in skoraj vsi so bili Slovenci. Prvo slastičarno je imel Štajerjev Boletzar Kaprec na Kongresnem trgu in veden je bila polna njegova veranda pred hišo, ob koder se je pred kratkim izselila trgovska šola. Žlatarji so bili stirje in Tamborino in Simonetti so še vsem v spominu. Italijan Castagna je bil že l. 1792. kavarnar pri Slonu, l. 1802 je pa pričel izdelovati kandite v Pollakovi hiši v Nunski ulici. Brvci in lasuljarji so bili po večini Lahi. Za povzročno obrtniškega stanu je bil najzaslužnejši Čeh Ivan Neponuk Horak, ki je njegovo hčer vzel za ženo tajnike trgovske zbornice Ivan Murnik. Postala je prva organizatorica slovenskega ženstva, prav tako je bil pa njen oče organizator narodnega obrtništva, član občinskega sveta, podpredsednik trgovske in obrtne zbornice, deželni in državni poslanec itd. L. 1856. je ustanovil Obrtno poslovozno društvo, ki se je iz njega razvila današnja Obrtna banka. Sitarsko obrt je že l. 1822. v kresiji izvrševal Mila Pakiž, ki je ta firma tudi še dandas pod spremnim vodstvom našega Viktorja Rohmanna. Med tremi knjigarnami je bila že tedaj največja Kleinhauerjeva.

L. 1812 se je med trgovstvom pričelo gibanje za ustanovitev »reprezentante trgovskega stanu« in 20. marca l. 1833 je bila res ustanovljena ta predhodnica sedanega trgovskega gremija.

Brez dvoma je najstarejša trgovska hiša v vsej državi trdka Ana Krisper, saj je pod imenom Alborgheotti poslovala gotovo le pred 250 leti, a l. 1832 je Jožefino Alborgheotti vzel za ženo sin slovenjegrškega ceteleja Anton Krisper, ki je firmo l. 1834.

prepisal na svoje ime, ki se še danes blišči na tej častitljivo star trgovski hiši. Naslednica Heimannove trdke je firma Feliks Urbanc, v francoskih časih je bila pa tudi že Bucarjeva trgovina kot prednica Schifferjeve trdke.

Po sto let so stare trdke Kleinmayer in Bamberg, Ant. Krisper, I. C. Mayer, Souvan, Hieng in Knez. Franc Kavar Souvan je ustanovil svojo trgovino l. 1835 in je torej najstarejša slovenska manufatura trgovina. Pred sto leti je odprl svojo trgovino Bavarec Jakob C. Mayer v kreši, kjer je ta trgovina še danes. Soprog ustanovitelje firme je bila hči slovenskega trgovca Sonca iz Ključavčarskega življenja Ljubljana pred 100 leti. Čeprav razprava obsegajo le 12 strani, je v njej zbral skoraj same nove podrobnosti iz razvoja ljubljanske obrti, trgovino in tudi industrije ter nam tako podal prav nazorino in poučno sliko o temeljih našega sedanjega gospodarskega življenja. Ker je razprava v današnjih časih težke krize gotovo aktualna za vse naše gospodarske kroge, obenem pa tudi zanimiva in poučna za vso našo javnost, zato opozarjam na njo s tem, da jo objavljamo vsaj v kratkih obrisih.

Zadetki trdke Knez segajo v Pirnič pod Smarino goro in v Podgoro pri Šentvidu. Miklavž Knez je bil trgovec z žitom in deželnimi pridelki, a Francov sin Henrik je bil že l. 1833 špediter, njegov brat Ernest pa bančni uradnik, nato pa ravnatelj prve kranjske parne zage v Loškem potoku. Pozneje je pa ustanovil lastno lesno trgovino, ki jo še danes vodi njegov najstarejši sin Ernest Hieng pod trdko Arbor d. d.

Zadetki trdke Knez segajo v Pirnič pod Smarino goro in v Podgoro pri Šentvidu. Miklavž Knez je bil trgovec z žitom in deželnimi pridelki, a Francov sin Henrik je bil že l. 1833 špediter, njegov brat Ernest pa bančni uradnik, nato pa ravnatelj prve kranjske parne zage v Loškem potoku. Pozneje je pa ustanovil lastno lesno trgovino, ki jo še danes vodi njegov najstarejši sin Ernest Hieng pod trdko Arbor d. d.

Temelj gospodarskega življenja pred sto leti je bila torej trgovina, a po otvoritvi zeleniške zvez proti Trstu, prekladališče hrvatskega in banatskega žita, dosegla po Savi za Trst, se je razgibal. Tudi v njej so se jeli dosti močno pojavit gibalne sile moderne gospodarstva. Leta 1828. smo dobili v Kolodvorski ulici sladkorničnico, a ko je leta 1837. pogorela, so se zidali cukrarno na Poljanskem nasipu, na pogorišču pa je zgrastila predelnica v tkalnica za bombaž. Ljubljana je stala samo 17.000 prebivalcev in je imela lepo število 31 specijskih in 25 manufakturnih trgovin ter 15 zeleninjarjev. Se večjega pomembna je bilo 25 trgovin z deželnimi pridelki, ki so bile skoraj vse v slovenskih rokah. Trgovina z žitom je bila razvita tako izvirovno, kakor malo kje drugod in je slovela tudi v inozemstvu. Prav posebno je cesteva pred zeleninco tudi sprednica obrt, ki je zlasti skrbela za prevoz žita, mokre, hrastovih hladov, platne in sit proti Trstu. L. 1837. je bilo v našem mestu 12 specijskih ali prevoznih trgov, znamenit prevoznik je bil pa tudi Lenčič z Laverce, ki je prevažal blago na Barvasko.

Na pobido trgovca je l. 1834. Jakob Franc Mahr ustanovil po vsej Evropi sloveno privatno trgovsko šolo, ki je vzgajala najboljše jugoslovenske in špoli balkanske trgovce do prevrata. V teh lepih časih je seveda cvetela tudi gostilniška obrt in je bilo v malih Ljubljanih 154 veselih vinotöfev, 6 pivovarn, 7 kavarn in 6 hotelov. Znameniti so bili tudi ljubljanski barvarji, usnjariji in strojarji, slovela sta pa tudi milarji Svele in Strzelba, ki se je pa pisal po češko Střelba. Njegovo vnučku Rozo je vzel za ženo naš popularni Viktor Rohmann, ki je milarno opustil še 1892. in njen poslopje v Šiški l. 1921. prodal za frančiškansko cerkev in samostan v Šiški. Sedanjega Ogorjevčeve lončarsko obrt je tedaj vodil Melklenburščan Gley, med steklarji je bil pa najslavitejši Čeh Franz Žeska, ki so ga ljubljanci ponemčili v Žescha. Tudi Višnjevec Naglaš je že l. 1845. imel delavnico v Knežjem dvorcu in je sprva izdeloval pošne vozove. Prav tako sta pa že l. 1888. poslovala klesarska Podnik in Toman.

Na pobido trgovca je l. 1834. Jakob

Franc Mahr ustanovil po vsej Evropi sloveno privatno trgovsko šolo, ki je vzgajala najboljše jugoslovenske in špoli balkanske trgovce do prevrata. V teh lepih časih je seveda cvetela tudi gostilniška obrt in je bilo v malih Ljubljanih 154 veselih vinotöfev, 6 pivovarn, 7 kavarn in 6 hotelov. Znameniti so bili tudi ljubljanski barvarji, usnjariji in strojarji, slovela sta pa tudi milarji Svele in Strzelba, ki se je pa pisal po češko Střelba. Njegovo vnučku Rozo je vzel za ženo naš popularni Viktor Rohmann, ki je milarno opustil še 1892. in njen poslopje v Šiški l. 1921. prodal za frančiškansko cerkev in samostan v Šiški. Sedanjega Ogorjevčeve lončarsko obrt je tedaj vodil Melklenburščan Gley, med steklarji je bil pa najslavitejši Čeh Franz Žeska, ki so ga ljubljanci ponemčili v Žescha. Tudi Višnjevec Naglaš je že l. 1845. imel delavnico v Knežjem dvorcu in je sprva izdeloval pošne vozove. Prav tako sta pa že l. 1888. poslovala klesarska Podnik in Toman.

Ko so l. 1806. Franci odpovedali cene in je nastopila obrtna svoboda, so nastala obrtniška društva in smo dobili tudi pekovsko društvo, saj je bilo l. 1830. v našem mestu 18 pekov, in so bili skoraj sami Slovenci. Med njimi je bil najznamenitejši Peterme, praded senatorja dr. Ravnharja. Nad sto let je stara tudi Žužkova pekarija v Florijanski ulici, luksuzno pecivo je pa pričel peči Kaufmann, predhodnikata Schreya in mojstra Jaka Kavčiča. Tedaj so posebno sloveli tudi Šentpetrski mesarji, Cerne, Kozak in Dmnik in skoraj vsi so bili Slovenci. Prvo slastičarno je imel Štajerjev Boletzar Kaprec na Kongresnem trgu in veden je bila polna njegova veranda pred hišo, ob koder se je pred kратkim izselila trgovska šola. Žlatarji so bili stirje in Tamborino in Simonetti so še vsem v spominu. Italijan Castagna je bil že l. 1792. kavarnar pri Slonu, l. 1802 je pa pričel izdelovati kandite v Pollakovi hiši v Nunski ulici. Brvci in lasuljarji so bili po večini Lahi. Za povzročno obrtniškega stanu je bil najzaslužnejši Čeh Ivan Neponuk Horak, ki je njegovo hčer vzel za ženo tajnike trgovske zbornice Ivan Murnik. Postala je prva organizatorica slovenskega ženstva, prav tako je bil pa njen oče organizator narodnega obrtništva, član občinskega sveta, podpredsednik trgovske in obrtne zbornice, deželni in državni poslanec itd. L. 1856. je ustanovil Obrtno poslovozno društvo, ki se je iz njega razvila današnja Obrtna banka. Sitarsko obrt je že l. 1822. v kresiji izvrševal Mila Pakiž, ki je ta firma tudi še dandas pod spremnim vodstvom našega Viktorja Rohmanna. Med tremi knjigarnami je bila že tedaj največja Kleinhauerjeva.

Zadetki trdke Knez segajo v Pirnič pod Smarino goro in v Podgoro pri Šentvidu. Miklavž Knez je bil trgovec z žitom in deželnimi pridelki, a Francov sin Henrik je bil že l. 1833 špediter, njegov brat Ernest pa bančni uradnik, nato pa ravnatelj prve kranjske parne zage v Loškem potoku. Pozneje je pa ustanovil lastno lesno trgovino, ki jo še danes vodi njegov najstarejši sin Ernest Hieng pod trdko Arbor d. d.

Temelj gospodarskega življenja pred sto leti je bila torej trgovina, a po otvoritvi zeleniške zvez proti Trstu, prekladališče hrvatskega in banatskega žita, dosegla po Savi za Trst, se je razgibal. Tudi v njej so se jeli dosti močno pojavit gibalne sile moderne gospodarstva. Leta 1828. smo dobili v Kolodvorski ulici sladkorničnico, a ko je leta 1837. pogorela, so se zidali cukrarno na Poljanskem nasipu, na pogorišču pa je zgrastila predelnica v tkalnica za bombaž. Ljubljana je stala samo 17.000 prebivalcev in je imela lepo število 31 specijskih in 25 manufakturnih trgovin ter 15 zeleninjarjev. Se večjega pomembna je bilo 25 trgovin z deželnimi pridelki, ki so bile skoraj vse v slovenskih rokah. Trgovina z žitom je bila razvita tako izvirovno, kakor malo kje drugod in je slovela tudi v inozemstvu. Prav posebno je cesteva pred zeleninco tudi sprednica obrt, ki je zlasti skrbela za prevoz žita, mokre, hrastovih hladov, platne in sit proti Trstu. L. 1837. je bilo v našem mestu 12 specijskih ali prevoznih trgov, znamenit prevoznik je bil pa tudi Lenčič z Laverce, ki je prevažal blago na Barvasko.

Na pobido trgovca je l. 1834. Jakob

Franc Mahr ustanovil po vsej Evropi sloveno privatno trgovsko šolo, ki je vzgajala najboljše jugoslovenske in špoli balkanske trgovce do prevrata. V teh lepih časih je seveda cvetela tudi gostilniška obrt in je bilo v malih Ljubljanih 154 veselih vinotöfev, 6 pivovarn, 7 kavarn in 6 hotelov. Znameniti so bili tudi ljubljanski barvarji, usnjariji in strojarji, slovela sta pa tudi milarji Svele in Strzelba, ki se je pa pisal po češko Střelba. Njegovo vnučku Rozo je vzel za ženo naš popularni Viktor Rohmann, ki je milarno opustil še 1892. in njen poslopje v Šiški l. 1921. prodal za frančiškansko cerkev in samostan v Šiški. Sedanjega Ogorjevčeve lončarsko obrt je tedaj vodil Melklenburščan Gley, med steklarji je bil pa najslavitejši Čeh Franz Žeska, ki so ga ljubljanci ponemčili v Žescha. Tudi Višnjevec Naglaš je že l. 1845. imel delavnico v Knežjem dvorcu in je sprva izdeloval pošne vozove. Prav tako sta pa že l. 1888. poslovala klesarska Podnik in Toman.

Ko so l. 1806. Franci odpovedali cene in je nastopila obrtna svoboda, so nastala obrtniška društva in smo dobili tudi pekovsko društvo, saj je bilo l. 1830. v našem mestu 18 pekov, in so bili skoraj sami Slovenci. Med njimi je bil najznamenitejši Peterme, praded senatorja dr. Ravnharja. Nad sto let je stara tudi Žužkova pekarija v Florijanski ulici, luksuzno pecivo je pa veden je bilo l. 1802. kavarnar pri Slonu, l. 1802 je pa pričel izdelovati kandite v Pollakovi hiši v Nunski ulici. Brvci in lasuljarji so bili po večini Lahi. Za povzročno obrtniškega stanu je bil najzaslužnejši Čeh Ivan Neponuk Horak, ki je njegovo hčer vzel za ženo tajnike trgovske zbornice Ivan Murnik. Postala je prva organizatorica slovenskega ženstva, prav tako je bil pa njen oče organizator narodnega obrtništva, član občinskega sveta, podpredsednik trgovske in obrtne zbornice, deželni in državni poslanec itd. L. 1856. je ustanovil Obrtno poslovozno društvo, ki se je iz njega razvila današnja Obrtna banka. Sitarsko obrt je že l. 1822. v kresiji izvrševal Mila Pakiž, ki je ta firma tudi še dandas pod spremnim vodstvom našega Viktorja Rohmanna. Med tremi knjigarnami je bila že tedaj največja Kleinhauerjeva.

Zadetki trdke Knez segajo v Pirnič pod Smarino goro in v Podgoro pri Šentvidu. Miklavž Knez je bil trgovec z žitom in deželnimi pridelki, a Francov sin Henrik

Pravosudna tajna

42

Zdravnikova tajna

Roman

— Ker sta govorila v jeziku, ki ga tu nihče ne razume, — je nadaljeval sodnik, — sta govorila mirno; vaša hči je dejala, da ni proti vam nobenega dokaza.

— To da je trdila?

— In vi ste ji odgovorili, da se bojite samo enega: da bi utegnili najti vašo puško.

To je bil zadnji tresljaj Caravalove držnosti.

— Vse to je lepo, kar mi tu pripovedujete, toda nekaj ni v redu...

— Kaj pa?

— Ce sva govorila v jeziku, ki ga tu nihče ne razume, kako ste mogli zvedeti, kaj sva govorila?

Toda tisti hip je postal dramatičen preokret. Dozdevna deka je planila v sobo, pogledala Caravalu naravnost v oči in vzliknila v baskiškem narečju:

— Motiš se! Že tri mesece se učim vašega jezika in zdaj ga znam.

In obrnjena k Jeanne je ponovila besede prejšnjega dne:

— Pazi, Jeanne! Bog kaznuje tiste, ki so si oškropili roke s krvjo svojih žrtev!

Jeanne je kriknila in hotela planiti na Srnc, toda orožniški stražmojster jo je zadržal s krepko roko.

Srnc se je pa obrnil k preiskovalnemu sodniku, rekoč:

— Gospod sodnik, če hočete iti z menoi, vam pokažem puško, ki je skrita tu blizu.

Caraval je bil uničen.

Sodnik se je obrnil k orožniškemu stražmojstru:

— Pokličite orožnike in naročite jim, naj stražijo tega moža in njegovo hčer.

Pokazal je na Caravala in njegovo hčerko.

Jeanne je znova sedla in se topo ozrla okrog sebe.

Vstopili so orožniki. Tedaj se je sodnik obrnil k Srnci, rekoč:

— Zdaj nas po vodite, pripravljeni smo slediti vam.

In odšel je iz hišice, pustec Caravala in njegovo hčer pod orožniško stražo.

Srnc je šla naprej in dejala:

— Obljubila sem gospodu Hektorju, da izsledim tiste, ki so plačali Maubertu, da je umoril lorda Helmutha.

XXVI.

Srnc, ki jo je mladi sodnik dobro poznal, je torej korakala prva.

Sir Williams je zapustil preiskovalnega sodnika in se pridružil Srnci.

— Ti torej veš, kje je skrita puška?

— Je vprašal.

— Da.

— Kako si jo pa našla?

— Šele pred dvema dnevoma sem jo našla.

— Kaj poveš!

— Moram vam povedati, da jo že dolgo iščem, — je nadaljevala, — toda čeprav sem se vsako noč potikala zunaj in prebrskala vse kotičke, je nisem mogla najti. Spominjala sem se pa, da je Maupert spal neke noči na pristavi in da je kmetov sin dejal, da je imel s seboj puško, ko je prisel spati na kozolec. Potem sem se pa spomnila, da je drvar, ki je bil zaslišan kot priča, trdil, da je srečal Mauberta ob sedmih zjutraj, da pa puške ni imel pri sebi.

— Dalje?

Sodnik, ki je stopal za njima, je pazljivo poslušal Srčino priovedovanje.

— No in ker sem začela o vsem tem razmišljati šele včeraj, mi je šinila v glavo misel, da ni izključeno, da je Maupert pustil puško na pristavi, kjer je spal.

— In tam si jo našla?

— Da. In pustila sem jo tam na kraj, kjer jo je Maupert skril.

— Kako si pa prisla na pristavo?

— Oh, je odgovorila Srnc sreča, — saj dobro veste, da sem gibčna, da dobro tekam in plezam po drevo kakovverica.

— To je res.

— Za pristavo raste visoka hruška, — je nadaljevala Srnc. — splezala sem ja njo in smuknila na dvorišče. Pes se je sicer zakadil proti meni, pa

sem ga pobožala in nehal je renčati. Potem sem pa zlezla na kozolec. Luna je sijala in video se je kakor podnevi. Legla sem v seno in pomisila:

— Ce bi hotela kaj skriti, kam bi to položila?

Streha leži na visokem tramovju in od enega konca do drugega sta položena dva prečna tramova.

V glavo mi je šinila srečna misel. Splezala sem do prečnih tramov in na enem sem otipala puško.

Tisti hip so prispele do konca parka in v daljavi med drevo so zagledali poslopja pristave.

Vse, kar je Srnc povedala, je bilo res. Kmet, ki so mu vse povedali, je takoj spremil prišlece na kozolec. Srnc je brž splezala na tramovje in kmalu je držal orožniški stražmojster puško v roki.

Bomo videli, kaj poreče Caraval, ko mu pokažemo njegovo puško, — je dejal preiskovalni sodnik.

Hiro so se vrnili v Maisonneuve. Caraval in njegova hči nista mogla izmenjati niti besedice, ker so orožniki strogost pažili na oba.

Sicer je pa bila Jeanne docela apatična. Držala se je za glavo in zrla toplo predse.

— Caraval, — je dejal sodnik in pokazal Jeanninemu očetu puško. — Ali poznate to orožje?

— Ne, — je odgovoril Caraval.

— Ta puška je bila vendar vaša.

— Že mogoče, toda kopito je bilo zamenjano. Sicer je pa že dolgo tega, ko sem jo prodal.

Sodnik je namignil orožniškemu stražmojstru, ki je previdno privlekel iz torbe zavojček in vzel iz njega dve krogli: tisto, ki so jo našli v telesu nesrečnega lorda Helmutha in drugo, ki jo je bila izlučila Srnc iz drevesa v gozdu. Oba krogli sta se točno ujemali s cevjo.

Toda Caraval je branil.

— Kdo more jamčiti, da mi ni nekdo teh krogel ukral? In končno, ali sta to res krogli, s katerima je bil lord ustreljen?

Preiskovalni sodnik je pa vzel papir, ki sta bila z njim nabojna ovita. Na robu enega je bilo napisano: meščanska kuharica. Za naslovom se je videla stran 35.

Srnc je hitela v kuhinjo, kjer je ležala na štedilniku knjiga. Bila je brez platnic, umazana, raztrgana.

Pomolila jo je sodnik. Le-ta je poskal stran 35 in opazil, da je čez pol pretregana.

Kmet, zlasti pa divji lovec, nima navede kupovati nabaje, temveč jih izdeluje sam.

Ta zadnji obtežilni dokaz proti Caravalu je bil tako močan, da se je od vseh strani začulo šušljanje.

Caraval je izgubil glavo. Požugal je Srnc s pestjo in dejal grozeče:

— Gorje ti, ti kača strupena, če mi prideš še kdaj v roke.

Caraval in Jeanne Caravalova, v imenu zakona vaju moram arretirati! — je dejal sodnik. Orožniki, ukenite ju.

— Zarečih oči in s peno na ustih se je Jeanne vzvrnila in vzliknila:

— No, pa naj bo, ne bom več tajila! Moj oče je nabasal puško, jaz sem jo pa izročila Maubertu. Toda to je bila moja želja. Toda nikar ne mislite, da sem storila to zaradi dedščine. Nikakor ne! Lorda sem dala umoriti zato, ker me je izdal, ker se je hotel oženiti, jaz sem pa bila ljubošumna.

Po teh besedah se je Caravalova hči naenkrat pomirila.

Pripravljena sem oditi in ječo, — je dejala, — toda predno me uklenejo, mi dovolite preobleči se.

— Stražmojster vas spremi v vašo sobo in ostane pri vratih. — je dejal sodnik.

Trdnega koraka in ponosno dvigne se glave je stopila Jeanne k stopnicam, vodečim v prvo nadstropje. Vstopila je v sobo in zaklenila za seboj vrata.

Orožniški stražmojster je čakal zunaj. Naenkrat je pa zaskočil zamolkel padec in krik. Zaletel se je v vrata, da je klijučavnica odletela.

Jeanne Caravalova se je bila umaknila sramoti, sodila se je sama. S katalonskim nožem, ki ga je vedno nosila pri sebi, se je zabodila v srce in bila je takoj mrtva.

KAVARNA STRITAR
vsak večer koncert — »provostne pjevačice«. 29/T

POZOR!
DOBRA DALMATINSKA VINA

Belo, črno, rdeče — vse po Din 10.-

NEKAJ NOVEGA: VSAKO SOBOTO IN NEDELJO

na ražnju pečeni dalmatinski jančki.

Krasen vrt. — Cenj. gostom se priporoča

gostilna Mila Prijić, Kersnikova št. 5

(NOVA ULICA)

POZOR!

DOBRIKSI TERAN

z otočka Krka se toči le v go-

stini Draga Guščin, Ljubljana,

Kapiteljska ulica štev. 3.

Danes tudi sveže morske ribe

in brodet s polento. 1544

PEKARNO

vzamem v najem. — S. Srebrenjak, St. Vid nad Ljubljano. 1538

DOBROVOLNI TERAN

z otočka Krka se toči le v go-

stini Draga Guščin, Ljubljana,

Kapiteljska ulica štev. 3.

Danes tudi sveže morske ribe

in brodet s polento. 1544

V KRAMU TAKOJ ODDAM

v najem trgovino z mešanim

blagom ali tudi sam lokal. —

Dopise pod »Promet kraj

1543« na upravo »Slovenskega

Naroda«.

KROJE

»snite« po meri in žurnalni iz-

deluje specijalna prikrojevalica. — Prvovrstno izvršujem

vso damsko garderobo in po-

učujem krojenje. — Jožica

Kumelj, izvežbana v inozem-

stvu, Ljubljana, Gledališka uli-

ca št. 7. 1540

Burno življenje Aleksandra Staviskega

Lepota Arlette Simonove je pustolovec Galmota takoj očarala

Proti pravljicni karijeri kolonialnega

konquistadora so pa nastopili seveda

podemini nasprotniki, ki so se združili v

zahrabtno bratovščino sovražnikov. Gal-

mot se je smehl. Stal je vzvilen nad

vsem, i nad svojimi kupčijami, i nad

svojim bogastvom. V pismu svojemu

prijatelju v tistem času pravi: »Življe-

njem, to je še pravo življenje. Naša

eksistencija traja samo zanj in

same v njem se dotikamo sreče.

Oni, ki poznajo to notranje življenje, so

gospodarji sveta. Tisti, ki o njem ničesar

seveda, kar se spada k čredi sužnjev in

živali. Dragi prijatelj, to eksistenco je